

Grip op data
Goed team
Vernieuwen

Internationaal
ondernemen

MKB vriendelijke
gemeente

• Sneller betalen

• Verduurzamen

Dit is
ondernemen

Ondernemers
agenda

Dit is ondernemen

Ondernemersagenda

Ondernemers. Ze zijn onmisbaar. Voor onze economie en werkgelegenheid én maatschappelijk, voor de leefbaarheid van wijken en dorpen, voor de sociale cohesie. Nederland zou Nederland niet zijn zonder al die mannen en vrouwen die risico's durven nemen, hun nek uitsteken, kansen zien die anderen niet zien. Die oplossingen vinden voor alledaagse problemen, die producten en diensten ontwikkelen die we gewoon nodig hebben, die ons blij maken of verder brengen, die ons helpen te verduurzamen.

Ondernemers. We hebben er honderdduizenden in ons land. Samen vormen zij 'het midden- en kleinbedrijf'. Achter die benaming gaat een enorme diversiteit aan bedrijvigheid schuil: van koplopers tot volgers, van high-techbedrijven tot winkelambacht, van dienstverlener tot producent, van het microbedrijf dat net zijn eerste medewerker heeft aangenomen tot het eeuwenoude familiebedrijf met een paar honderd mensen in dienst.

Vooruitkijken

Al deze ondernemers zijn druk met de waan van dag. Maar al deze ondernemers hebben ook vragen, problemen, uitdagingen, want de (technologische) ontwikkelingen gingen nog nooit zo snel als nu. Klant en markt(omstandigheden) veranderen, niets blijft lang hetzelfde. Wat betekent dat alles voor jouw bedrijf, je verdienmodel, je medewerkers, je toekomst?

Ondernemen is ook en vooral vooruitkijken. Geen vergezichten tot 2030 maar gewoon: wat komt er de komende jaren op ons af en wat moeten of kunnen we daarmee? Vooruitkijken, dat heeft MKB-Nederland de afgelopen maanden gedaan, samen met ondernemers en branches, wetenschappers en onderzoekers. Het is resultaat is de *Ondernemersagenda*, waarvan dit een samenvatting is.

Vijf thema's

In onze agenda kiezen we bewust voor een beperkt aantal thema's, met onderwerpen waar de wissels echt om moeten.

- 1 **Ondernemer en zijn team**
- 2 **Ondernemer en vernieuwing**
- 3 **Ondernemer en markt**
- 4 **Ondernemer en omgeving**
- 5 **Ondernemer en bedrijfsvoering**

Integraal ondernemersbeleid

Onze agenda is met anderen opgesteld en gaan we ook met anderen uitvoeren; met ondernemers en branches, met onderwijs, kennisinstellingen, private partijen en de overheid, die we waar nodig oproepen tot actie. We vragen de overheid tegelijk om werk te maken van echt integraal ondernemersbeleid, want daarvan is nog te weinig sprake. Ondernemerschap is de basis waarop ons land is gebouwd. Ondernemerschap is ook een publiek belang.

Doe, denk en praat mee!

Net als een bedrijf is ook een ondernemersagenda nooit af. Dit is het begin, de aftrap. De komende tijd zullen ideeën, onderwerpen en projecten worden uitgewerkt, aangevuld en afgevoerd. We nodigen ondernemers en anderen nadrukkelijk uit om daaraan een bijdrage te leveren. Doe, denk en praat met ons mee. Dat kan via www.ditisondernemen.nl

Het mkb in cijfers

- 1.387.230 zzp'ers
- 337.260 bedrijven met 2 tot 10 werknemers
- 52.675 bedrijven met 10 tot 50 werknemers
- 11.745 bedrijven met 50 tot 250 werknemers

- Het mkb is goed voor 2/3^e van de toegevoegde waarde uit het bedrijfsleven
- en voor 70 procent van de werkgelegenheid in de marktsector

1

Ondernemer en team

Ondernemen doe je nooit alleen. Voor veruit de meeste ondernemers zijn hun medewerkers hun belangrijkste kapitaal. Een van de grootste personeelsproblemen die zij momenteel ondervinden is het vinden van nieuwe mensen. Een ander zorgpunt is regelgeving, die ondernemers huiverig maakt om personeel (in vaste dienst) aan te nemen. De risico's van werknemers worden vooral gedragen door ondernemers (ziekte, arbeidsongeschiktheid) en op een goede manier van iemand afscheid nemen, is vaak een juridische lijdensweg. Daarbij wordt de werkgever in toenemende mate verantwoordelijk voor het welbevinden van de werknemer.

Dit doen wij

- Opzetten van **traineeships** op regionaal niveau, waarmee HBO-studenten in verschillende mkb-bedrijven ervaring kunnen opdoen. Ism de ministeries van EZK en OCW ontwikkelen we een **duale leerroute** in het HBO, bedoeld voor zowel jongeren als werkenden.
- Onderzoeken van de mogelijkheid om samen met grote bedrijven een **uitwisselingsprogramma van medewerkers** in de keten op te zetten.
- **Praktische tips** en informatie voor het vinden van de juiste mensen, met behulp van inzichten uit data. Hiervoor ontwikkelen we samen met Indeed een (digitaal en branchespecifiek) **handboek** en een **roadshow** voor ondernemers.
- Kennis over de huidige trends (denk aan big data en digitale vaardigheden) en over leiderschap beter beschikbaar stellen aan ondernemers en hun medewerkers. Dit doen we samen met NCOI onder de noemer '**MKB: all you can learn**' en wordt gefaciliteerd middels het leerplatform Opleiding.nl. De programma's zijn aanvullend op de reeds bestaande programma's van de O&O fondsen.
- Scholieren en studenten laten kennismaken met enerzijds nieuwe innovaties en vaardigheden in bedrijven en anderzijds het ondernemerschap zelf. Dat doen we met het in Vlaanderen reeds succesvolle programma **Ondernemer voor de klas**.

- Ondernemers en medewerkers inspireren en ondersteunen om **vitaal, betrokken, veilig en productief te kunnen werken**, met het programma **De goedlopende zaak**, ism Nationale Nederlanden.
- Met de campagne **Beteregeregeld.nl** ondernemers informeren over het in 2018 met SZW overeengekomen pakket maatregelen die met name kleine bedrijven moeten ontlasten bij de re-integratie van zieke werknemers. Ondernemers krijgen miv 2021 een financiële tegemoetkoming in de kosten, het risico op een loonsanctie wordt beperkt en er komt een nieuwe mkb-verzuimverzekering op de markt.

Dit vragen we van de overheid

- **Een betere balans tussen werkgevers en werknemers.** De zekerheid die werknemers (terecht) wensen, kunnen werkgevers lang niet altijd bieden. Geef werknemers zelf meer middelen en bedenk: werkzekerheid gaat boven baanzekerheid.
  - ✓ **Schrap de huidige transitievergoeding** die niet gericht is op transitie. Dat verlaagt de ontslagkosten. De WW kan omhoog en in duur worden verkort. Dat vermindert de onmiddellijke inkomensgevolgen bij ontslag zonder transitievergoeding, maar stimuleert wél een snelle transitie. Dit is mede te rechtvaardigen door een systeem van persoonlijke ontwikkelingsbudgetten (individuele leerrekening) , waarmee mensen meer regie krijgen over hun eigen loopbaan.
  - ✓ **Faciliteer daarmee ook een leven lang ontwikkelen.** Voer een systeem van individuele leerrechten in, waarmee mensen die in hun jeugd minder gebruik hebben gemaakt van gesubsidieerd onderwijs, dat recht later alsnog kunnen inzetten voor het volgen van een opleiding of delen daarvan.
- **Voer de UWV-toets op redelijk ontslag (opnieuw) in voor mkb-werkgevers.** Iemand ontslaan doet een ondernemer alleen als het echt niet anders kan en is in een klein bedrijf al snel persoonlijk. De Wet Werk en Zekerheid heeft ontslag voor het mkb verder bemoeilijkt, gejuridiseerd en duurder gemaakt. Dat vergroot de onzekerheid en maakt ondernemers kopschuw bij het aannemen van mensen. Een eenvoudige toets zoals bij de vroegere ontslagvergunning kan daaraan een einde maken.

- **Geef ondernemers meer mogelijkheden om zaken in goed overleg te regelen.**
We kennen allerlei rechten op verlof, afstemming van werktijden en recht op deeltijdwerk. In de praktijk lossen ondernemers en medewerkers veel zaken in goed overleg op. Het is ook in het belang van de ondernemer om rekening te houden met de privéomstandigheden van medewerkers; dat is goed werkgeverschap. Leg daarom niet altijd alles meteen wettelijk vast en kom met een mkb-toets op bestaande en nieuwe wettelijke rechten op verlof, aanpassing werktijden en deeltijdwerk.
- **Betrek ondernemers beter bij het hoger beroepsonderwijs.** In het MBO wordt het onderwijs al goed in samenspraak met het bedrijfsleven vormgegeven. Ook in het HBO moet dat steviger worden verankerd. Meer en betere samenwerking zorgt ervoor dat de vaardigheden van jonge mensen beter aansluiten op de praktijk in het bedrijfsleven.

Ambitie
werkgeverschap
aantrekkelijker
maken

2

Ondernemer en vernieuwing

Innovatie – en zeker in het mkb – is meer dan ingewikkeld onderzoek in laboratoria en nieuwe hoogstaande technologische vindingen. Innovatie in het mkb is (ook) toepassing van bestaande technologie en voortdurende vernieuwing van producten, productieprocessen en diensten, omdat de markt of de omstandigheden daarom vragen. Dan is het wel van belang dat ondernemers de snel gaande technologische (digitale) ontwikkelingen kunnen bijbenen en er hun voordeel mee kunnen doen. Steeds meer innovatie vindt bovendien plaats in de keten van verschillende bedrijven, groot en klein, tussen bedrijven en kennisinstellingen et cetera. Een ondernemer is daardoor voor zijn vernieuwing vaker afhankelijk van anderen.

Dit doen wij

- Samen met EZK een pilot lanceren, waarbij we partijen uitdagen om voor een aantal veelvoorkomende vraagstukken in één of meerdere sectoren een oplossing te vinden met gebruikmaking van inzichten vanuit data. **Smart data op sectorniveau.**
- Ons inzetten voor een landelijk dekkend netwerk van ‘Mkb-data wasstraten’, waar ondernemers zowel online als fysiek laagdrempelig toegang krijgen tot de mogelijkheden die data bieden ter verbetering van hun bedrijfsvoering. Als voorbeeld nemen we het MKB Datalab van de Jheronimus Academy of Data Science, waar zo’n 70 ondernemers al hebben kennism gemaakt met de mogelijkheden die data science biedt.
- Inzetten op **innovatiestages in het mkb** voor HBO-studenten in de regio, ism Regieorgaan SIA en de Vereniging Hogescholen. Bijna of net afgestudeerde studenten beschikken over kennis en inzichten waar ondernemers hun voordeel mee kunnen doen.
- Het programma ‘**Technologie in de (Malie) Toren**’ organiseren, ism met de vier Technische Universiteiten, waarmee we ondernemers laagdrempelig informeren over de nieuwste technologieën en de kansen die ze bieden.
- Verkennen van de mogelijkheden - ism TNO - voor een **nationaal programma voor niet-technologische innovatie**, inzoomend op sociale en organisatorische innovatie; een samenspel van nieuwe manieren van managen, organiseren en werken, waarbij mensen en de samenwerking tussen hen centraal staat.

Dit vragen we van de overheid

- Zet in op procesinnovatie, dat nu geen goede plaats heeft in het innovatiebeleid. Bijvoorbeeld met een op samenwerking gerichte kleinschalige subsidieregeling als IPC (Innovatie Prestatie Contracten), die samenwerkende bedrijven in dezelfde regio, keten of branche ondersteunt die een meerjarig innovatietraject willen uitvoeren.
- Stimuleer MKB knowledge deals, die erop zijn gericht om kennis van kennisinstellingen toegepast te krijgen in en door het mkb. Nu ontbreekt een goed instrumentarium om kennisverspreiding te verbeteren. Zo'n knowledge deal is een overeenkomst tussen een brancheorganisatie en een of meer kennisinstellingen, waarin wordt vastgelegd dat kennis in een afgebakend traject gericht wordt ontsloten naar toepassende mkb-bedrijven. Wij willen volgend jaar tien van dit soort deals tot stand brengen en vragen de overheid ons daarin te ondersteunen. Met de inzet van een 'innovatiemakelaar' kan het bereik van het innovatiebeleid fors worden vergroot.
- Een regeling voor de opschaling van innovatie via (proef)faciliteiten en fieldlabs. Fieldlabs zoals rond Smart Industry moeten veel eenvoudiger en sneller kunnen worden opgezet. Juist dit soort demonstratieomgevingen van nieuwe technologie zijn toegankelijk voor ondernemers en moeten verder worden uitgebouwd.
- Een ondersteuningsprogramma voor het innovatievolgende mkb. Er is in veel sectoren winst te behalen door betere implementatie van beschikbare innovaties, nieuwe technologieën en productiewijzen. Wij vragen van het ministerie van EZK een budget van 5 tot 7 miljoen euro per jaar voor de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's), die daarmee hun huidige dienstverlening aan de koplopers in het mkb kunnen uitbreiden naar de bredere doelgroep van het innovatievolgende mkb. Het gaat dan met name om ondersteuningsprogramma's op het gebied van digitalisering en circulaire economie.

Ambitie
vernieuwingskracht
mkb versterken

3

Ondernemer en markt

Ondernemer en het buitenland

Bedrijven die internationaal actief zijn, zijn op den duur competitiever, innovatiever en sterker. Nederland is een exportland, maar met name in het mkb is er nog een wereld te winnen. Relatief weinig mkb-ondernemers doen zaken over de grens en als ze dat wel doen, beperkt de handel zich vaak tot één land of één keer. Vooral markten buiten Europa zijn voor veel ondernemers lastig te betreden. Daar hebben zij ondersteuning bij nodig.

Dit doen wij

Met de oprichting van NL International Business (NLinBusiness - door onder andere MKB-Nederland) als centraal punt voor private handelsbevordering en de oprichting van de publiek-private Werkplaats zijn al stevige stappen gezet. Van daaruit werken we aan:

- **MKB missies.** Kleinere bedrijven zijn vaak vooral geïnteresseerd in kleinschalige missies naar onze buurlanden. Die gaan we de komende jaren samen met NLinBusiness organiseren.
- **Het opzetten van business hubs:** lokale, betrouwbare en deskundige dienstverleners die ondernemers kunnen helpen op een nieuwe markt. Specifiek voor het mkb werkt NLinBusiness aan een netwerk van business hubs in veertig steden wereldwijd.
- **Het opzetten van een digitaal platform,** ism NLinBusiness, waarin alle relevante informatie van publieke en private partijen over internationaal zakendoen op inspirerende wijze wordt gebundeld.
- **De organisatie van het Oranje Handelsmissiefonds.** Samen met Buitenlandse Zaken, RVO, ING, KLM en evofenedex selecteert MKB-Nederland elk jaar tien mkb-bedrijven die worden ondersteund bij het opbouwen van een netwerk in een land naar keuze.
- **De organisatie van de MKB Export Award,** een aanmoedigingsprijs waarmee MKB-Nederland, samen met TNT, RVO en Taleninstituut Regina Coeli, ondernemers stimuleert de grens over te gaan.

- De lancering van handelspolitiek.nu. Mkb-ondernemers blijken weinig gebruik te maken van de voordelen die internationale handelsakkoorden te bieden hebben. MKB-Nederland lanceert samen met partners de website handelspolitiek.nu, waarop onder meer inzichtelijk wordt gemaakt welke handelsakkoorden er zijn en hoe daarvan te profiteren.

Dit vragen we van de overheid

- **Investeer in meerjarige marktwerking.** Ondernemers die met de juiste voorbereiding en informatie de grens over gaan, hebben een grotere kans op succes. Zet de komende jaren in publiek-private samenwerking (verder) in op business intelligence, kansenbeoordeling en informatievoorziening richting bedrijven en kennisinstellingen en plaats NLinBusiness daarbij in de *drivers seat*.
- **Lanceer één MKB-exportloket.** Dat is nodig om ondernemers beter en makkelijker toegang te geven tot overheidsregelingen voor internationaal ondernemen. Ook moet de drempel om van dit soort regelingen gebruik te kunnen maken worden verlaagd voor het mkb.
- **Ondersteun het mkb bij IMVO.** De overheid stelt steeds strengere eisen op het gebied van internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen, zoals met de Wet zorgplicht kinderarbeid. Voor mkb-ondernemers is het vaak (extra) lastig om daaraan te voldoen. Stel brancheorganisaties in de gelegenheid ondernemers daarbij te ondersteunen.
- **Organiseer - samen met ons - meer missies gericht op vrouwelijke ondernemers.** Zij zijn zwaar ondervetegenwoordigd bij 'gewone' handelsmissies.

Ambitie
meer mkb-omzet
in het buitenland

Ondernemer en digitale platformen

Met digitalisering kunnen ondernemers hun productiviteit en concurrentiepositie verbeteren en hun markt vergroten. Maar dat gaat niet vanzelf. Wat kun je met big data, kunstmatige intelligentie (AI) of blockchain, en hoe dan? Ondernemers moeten weten waar hun kansen liggen en hebben concrete handvatten nodig om hiermee aan de slag te gaan. De digitale technologie werpt ook meer strategische vragen op. Zie bijvoorbeeld de opkomst van online platformen, waarmee ondernemers enerzijds hun afzetmarkt kunnen vergroten, maar die anderzijds leidt tot meer (ongelijke) concurrentie en minder grip op data en klantcontact.

Dit doen wij

- Eén nationaal AI kennis- en innovatienetwerk vormen, samen met de overheid en andere relevante partijen, de AI-coalitie. Daarmee verbinden we versnipperde AI-initiatieven en onderzoekscentra en kunnen we meer en beter samenwerken.
- Een digitale training opzetten waarin we ondernemers meenemen in de mogelijkheden van digitale toepassingen en kunstmatige intelligentie. En samen met branches digitale tools ontwikkelen.
- Oplossingen bieden voor veilig online ondernemen, als vervolg op onze eerdere activiteiten om ondernemers bewust te maken van het belang van *cybersecurity*.

Dit vragen we van de overheid

- **Breid het aantal MKB Werkplaatsen uit.** In diverse steden bestaat al dit soort werkplaatsen, waar studenten ondernemers helpen met digitaliseren. Om meer ondernemers te bereiken moet deze aanpak fors worden opgeschaald en het aantal werkplaatsen uitgebreid. Met een financiële impuls van 25 miljoen euro van het rijk kan dit in publiek-private samenwerking worden opgepakt.
- **Verbreed de *smart industry* aanpak,** zodat niet alleen ondernemers in de maakindustrie profiteren die al zeer innovatief zijn. Onder andere Metaalunie en EZK werken daarvoor aan regionale Smart Industry Hubs en een expertisecentrum. Hierbij moet ook aandacht zijn voor het ontwikkelen van nieuwe platformmodellen in bijvoorbeeld mobiliteit, gezondheid, logistiek of bouw.
- **Zorg voor een platformeconomie die werkt.** Herijk spelregels en toezicht rond mededinging, data, belastingen en consumentenbescherming zodat ondernemers op een gelijk speelveld kunnen concurreren. Dat vraagt om maatregelen op nationaal, Europees en mondiaal niveau.

Ambitie
eerlijke kansen
in platform-
economie

4

Ondernemer en omgeving

Ondernemer en duurzame omgeving

De transitie naar een circulaire, CO₂-neutrale economie vraagt om helder, betaalbaar en 'doenbaar' beleid. Ondernemers realiseren zich terdege dat een ambitieuze klimaatpak noodzakelijk is en willen doen wat ze kunnen. Sommigen zien daarin ook economische kansen. Ondernemers zijn onmisbaar bij het realiseren van de doelstellingen. Dan is het van belang om hen niet af te stoten met dreigende hoge lasten en onzekerheid, maar hen te faciliteren en comfort te bieden.

Dit doen wij

- De campagne **Wattjemoetweten** voortzetten. Samen met partners informeren en ondersteunen we ondernemers die moeten voldoen aan de Informatieplicht Energiebesparing die op 1 juli 2019 is ingegaan.
- Samen met partner IVBB een **online ondersteuningsprogramma** (Wattjekuntdoen) voor ondernemers **ontwikkelen** voor de uitvoering van (verplichte) energiebesparende maatregelen. Dit milieubeheerprogramma bieden we aan de branches aan, die dat weer aan hun leden kunnen aanbieden.
- **Succesvolle initiatieven van lokale duurzame energieopwekking in kaart brengen** en een uitrol daarvoor ondersteunen met een keurmerk.
- **Concepten ontwikkelen die ondernemers ontzorgen** bij het nemen van klimaatmaatregelen, zowel technisch (welke investering, welke keuze) als financieel (hoe).
- **Projecten initiëren om ondernemers te stimuleren en te ondersteunen bij het uitvoeren van verduurzamingsmaatregelen**. Het gaat dan om projecten met branches, ondernemersverenigingen en andere relevante partijen. Een voorbeeld is het collectief opwekken van energie op een bedrijventerrein.

Dit vragen we van de overheid

- Geef bedrijven de mogelijkheid om mee te doen in de voorgestelde wijkaanpak voor verduurzaming van de gebouwde omgeving, met een aanbod dat aansluit bij hun energiebehoeften én financiële en fysieke mogelijkheden.
- Geef mkb-ondernemers, net als huishouders, extra financieringsinstrumenten waardoor energiebesparende investeringen aantrekkelijker worden en behapbaar zijn. Maak mogelijk dat aflossen met 'gesloten beurzen' de praktijk wordt.
- Voer de al toezegde mkb-impacttoets uit om de cumulatieve gevolgen van het Klimaatakkoord voor ondernemers in kaart te brengen. Die toets moet onder meer uitwijzen of de gevraagde lasten voor hen te dragen zijn en welke beleidsaanpassingen mogelijk nodig zijn.

Ambitie
haalbaar
en betaalbaar
verduurzamen

Ondernemen en lokale omgeving

De meeste ondernemers zijn lokaal geworteld en de betrokkenheid bij hun omgeving is groot. Hoe vruchtbaar de grond voor kleine en middelgrote bedrijven is, wordt niet alleen vanuit Den Haag maar in hoge mate ook lokaal bepaald. Een goed samenspel tussen ondernemers en lokale overheid en samenleving is daarom van groot belang.

Dit doen wij

- Verkiezing MKB-vriendelijkste gemeente organiseren. Met deze tweejaarlijkse prijs stimuleren we gemeenten om het lokale ondernemersklimaat te verbeteren.
- MKB-deals sluiten, ism met EZK en de regio's, waarmee ondernemers en lokale overheden samen werk maken van de kansen en knelpunten die ondernemers in de regio zien.
- De brede maatschappelijke waarde van het ondernemerschap in kaart brengen. In onze opdracht voert de Erasmus Universiteit Rotterdam daar momenteel onderzoek naar uit. We werken ook aan een barometer om die waarde periodiek te kunnen meten.
- Een benchmark lokale lasten ontwikkelen. Voor burgers komt de overheid vanaf 2020 met een benchmark woonlasten, waarmee de lastenontwikkeling kan worden bewaakt. Wij gaan hetzelfde doen voor de lasten van ondernemers.
- Gemeenten ertoe bewegen om sneller te betalen. Met de campagne *Sneller betalen* zetten we ons al jaren in om het betaalgedrag van gemeenten aan ondernemers te verbeteren. En hoewel die betaaltermijnen sinds 2009 dalen, kan en moet het nog beter.

Dit vragen we van de overheid

- Besteed mkb-vriendelijk aan. Nog altijd krijgen veel ondernemers nauwelijks kansen bij overheidsaanbestedingen omdat opdrachten worden geclusterd of procedures te ingewikkeld zijn. Ook moeten ondernemers vaak hoge kosten maken, wordt de aansprakelijkheid verlegd of zijn de eisen disproportioneel. Gemeenten en provincies, praat voorafgaand aan een aanbesteding met de markt en ga beter om met vragen en klachten. Het rijk moet zorgen voor een stok achter de deur bij de (nu te vrijblijvende) klachtenafhandeling.

- **Sneller betalen.** We zeggen het al jaren en we blijven het zeggen: het sneller betalen van facturen neemt een deel van de financieringsproblematiek van ondernemers weg.
- **Stop met oneerlijke concurrentie.** Gemeenten en provincies concurreren vaak direct met ondernemers of besluiten ineens om activiteiten in eigen beheer te gaan doen. Pas daarvoor gedragsregels toe.
- **Houd de lokale lasten in toom.** Maak een einde aan ongebreidelde stijgingen van lokale lasten met de invoering van een landelijke micronorm, waaraan alle gemeenten zich moeten houden.
- **Een lokale mkb-toets tot stand brengen,** zoals we die naar aanleiding van onze lobby ook landelijk kennen. Ook gemeenten moeten wat ons betreft toetsen wat de impact van bepaalde beleidsvoornemens of nieuwe lokale regels op ondernemers is. Dat kan met een panel van lokale ondernemers die in een vroeg stadium met de gemeente meedenken.

Ambitie
ondernemers-
vriendelijk
lokaalbeleid

5

Ondernemer en bedrijfsvoering

Ondernemers starten vaak vanuit een passie voor een product of dienst, maar het runnen van een bedrijf is ook een vak, dat bovendien voortdurend verandert. De huidige dynamische wereld vraagt veel van ondernemers. Ondertussen stijgt de lastendruk voor hen al jaren, hetgeen ondernemerschap en creativiteit smooit en een rem zet op investeringen. En veel ondernemers hebben nog altijd problemen met het aantrekken van financiering.

Dit doen wij

- Slimmer ondernemen. Samen met de beroepsvereniging van accountants (NBA) een project starten dat ondernemers helpt beter onderbouwde keuzes te maken voor hun bedrijf. Scherp inzicht in de bedrijfspresentaties is onmisbaar bij het maken van keuzes.
- De kennis van ondernemers over financieringsmogelijkheden vergroten, ism met de banken (NVB) en alternatieve financiers (SMF). Onderdeel van dit programma is ook Betaalme.nu, dat ondernemers helpt om hun rekeningen sneller betaald te krijgen.
- Een MKB Panel opzetten, om ondernemers snel te kunnen betrekken bij mkb-toetsen en bij actuele vraagstukken.

Dit vragen we van de overheid

- Behoud succesvolle regelingen die financiering aan het mkb ondersteunen. En geef ook alternatieve financiers toegang tot succesvolle regelingen, met name de Borgstelling MKB-kredieten (BMKB).
- Stimuleer de introductie van een keurmerk voor financieringsadviseurs. Door het groeiende aanbod zien ondernemers door de bomen het bos niet meer. Overzicht is nodig; om bij het juiste loket uit te komen en om te voorkomen dat ondernemers in zee gaan met 'foute' partijen.
- Vergroot het aanbod van risicodragend vermogen in het mkb. Kom bijvoorbeeld met een nieuw soort Tante Agaath-regeling, die fiscaal stimuleert om te investeren in (de start of groei) van mkb-bedrijven. En de risicobereidheid van kapitaalverschaffers zal toenemen als eventueel verlies (gedeeltelijk) aftrekbaar is in de inkomstenbelasting.

- **Behoud balans in de belastingdruk.** Winst is het groeikapitaal van een bedrijf, dat ondernemers nodig hebben voor groei, vernieuwing en continuïteit. Voorkom dat een te hoge belastingdruk het investerings- en vernieuwingsvermogen van het mkb aantast. De verhoging van box 2 in combinatie met het niet doorgaan van de verlaging van de vennootschapsbelasting komt hard aan. Het mag niet zo zijn dat ondernemers investeringen niet (kunnen) doen omdat de overheid het rendement weg belast. De belastingdruk op winst moet naar beneden.
- **Snoei niet ondoordacht in faciliteiten, maar verbeter ze.** Verlaging van de zelfstandigenaftrek is niet de manier om schijnzelfstandigheid aan te pakken. Deze kabinetsmaatregel raakt álle IB-ondernemers in de portemonnee. Denk na hoe dit soort faciliteiten beter kan worden gericht op het stimuleren van succesvol ondernemerschap en werkgeverschap. Vorm de zelfstandigenaftrek om tot een ondernemersaftrek in combinatie met een stimulus voor het aannemen van het eerste personeelslid. Zo worden ondernemers die willen groeien ondersteund en wordt de drempel voor zzp'ers om hun eerste medewerker aan te nemen verlaagd.

Ambitie
lasten omlaag,
investeringen
omhoog

Dit is een uitgave van de Koninklijke Vereniging MKB-Nederland

Den Haag, oktober 2019

MKB-Nederland werkt samen met VNO-NCW onder de noemer NL Ondernemt